

Az elsődleges vizsgálatok alapján a feltárt római kori épület a 2–3. századból, míg a szarkofág a 4. századból származik.

ANDERKÓ KRISZTIÁN

**45. Budapest, XI. Római auxiliáris vicus
(Albertfalva, Savoya-park bevásárlóközpont,
Hunyadi János út 23.)
(KÖH 32557)**

R

A fenti címen először 2006-ban végeztünk megelőző feltárást, mintegy 6500 m²-en, egy tervezett épület („Forum”) helyén. Az akkori feltárás során római kori és késő rézkori településobjektumok kerültek elő. A megelőző feltárást követően a beruházásnak csak egy része valósult meg. 2011 tavaszán a megváltozott beépítési koncepciót követően újabb megelőző feltárást kellett végeznünk egy korábban feltáratlan keskeny sávban, cölöpalapozások helyén. Ez a munkaterület szervesen illeszkedett az említett feltárási területhez, annak D-i szegélyét érintette.

Összesen 9, egyenként 2×2 m kiterjedésű cölöp-alapgödrt kutattunk, melynek során kevés késő rézkori kerámiatöredéket találtunk objektum-összefüggés nélkül. A szórványosan előkerült, késő rézkori kerámiaanyag a közeli Kitérő úton feltárt badeni telephez tartozhatott.

BESZÉDES JÓZSEF

**46. Budapest, XVII. Rákoscaba, Tarcsai út
(KÖH 15139)**

B, N

2011 folyamán terepbejárásokat végeztem a Rákos–Hatvan vasút korszerűsítésével érintett, a projektben 5. sz. régészeti lelőhelyen. A nyilvántartási adatok szerint a bronzkori és népvándorlás kori lelőhely a vasúttól D-re a Rákos-pataktól É-ra található. É-i határát a vasút, D-i határát a mai csatornameder jelenti.

A lelőhely Ny-i széle a vasúton áthaladó utcával azonos, mely utcának a vasúttól D-re Czeglédy Mihály, a vasúttól É-ra Tarcsai út a neve. Úgy vélem, hogy a lelőhely nyilvántartásban rögzített neve (Tárca u.) elírás eredménye lehet, az minden valószínűség szerint helyesen Tarcsai út.

Álláspontom szerint ugyancsak korrekcióra szorul a lelőhely kiterjedése és a KÖH által megadott helye is. A megkapott poligon ugyanis a vasút és a Rákos patak mai medre között jelzi a lelőhelyet. Ez a terület azonban a szabályozás előtt teljes egészében a Rákos folyó medre volt, amit egyértelműen igazol a II. Katonai felmérés, a domborzat és a rendelkezésünkre álló ortofotó is. Nehéz elképzelni azt, hogy az egykori folyómederben régészeti lelőhely legyen, és ott ásatás is történjen. Úgy vélem, hogy a lelőhely pontos területe nem a jelzett helyen van, hanem a vasúttól É-ra, a Rétvége-dűlőben található markáns dombháton. Ott, ahol egyébként Budapest rendezési tervében egy régészeti lelőhely szerepel. Ennek körvonala ugyancsak a Tarcsai utcai porták kertvégére támaszkodik.

A lelőhely pontos helyének meghatározásához a fentiekén túl hivatkozunk arra a tényre, hogy az M0 autópálya előkészítése során keletkezett régészeti iratokban egyértelműen a vasút

É-i oldalára teszik a lelőhelyet, melyen szintén bronzkori településmaradványokat találtak a BTM ásatásán.

A lelőhelyet is magában foglaló dombhát felszíne szántó, jelenleg nincs a lelőhely épségét veszélyeztető tényező.

SZALONTAI CSABA

**47. Budapest, XXI. Északi Szigetcsúcs
(Szennyvíztisztító telep)
(KÖH 50549)**

B

2011. április 11. és december 12. között végeztünk megelőző régészeti feltárást és régészeti megfigyelést Csepelen a Nagy Duna sortól a Vas Gereben utcáig. A csatornázás (Col4 Lot1) során 6,5 km hosszan, 3 m szélességben és általánosan 3–4 m mélységben fektették le új nyomvonalon a csatornaelemeket. Nyílt árkos szakaszokkal dolgoztak döntően, a Szabadkikötő területén sajtolásos technikával haladtak, itt csak az indító és fogadóaknában volt lehetőségünk megfigyeléseket végezni.

A nyomvonal a Nagy Duna sornál a HÉV töltése mellett indult, és vele párhuzamosan haladt a Szabadkikötőig. A Szabadkikötő területén É–D irányban haladt tovább a Petróleum utcáig, majd a Csögyár utcában. A Budafoki útnál Ny-i irányban haladt tovább, a Központi úton először D-i, majd DNy-i irányba folytatódott a munka a Salak utca végéig.

Az egész terület egyetlen régészeti lelőhelye a Csatornázási Művek bejáratánál volt, ahol 10 bronzkori objektum került elő, hálónéhezékekkel, kerámiatöredékekkel. Ez a lelőhely a Horváth M. Attila által 2008-ban feltárt kora bronzkori lelőhely folytatása lehetett.¹⁰ A területtől a Szabadkikötőig sóderes feltöltést dokumentáltunk. Annak ellenére, hogy a Szabadkikötő területéről több régészeti lelőhely is ismert, a 10 aknában és a rövid nyílt árkos szakaszban régészeti lelet vagy objektum nem került elő. Magyarázható ez azzal, hogy a nyomvonal a Dunától messzebb volt kijelölve, a régészeti lelőhelyek pedig inkább a Duna közelségében találhatóak. A kereskedelmi medencék közelében megfigyelhető volt egy újkori planírozási réteg, ahol látszott a medencék építése előtti egykori humuszréteg is. A Szabadkikötőtől D-re a Csögyár utcában, majd a Csepel Művek területén végig vastag, homokos réteg került elő. Érdekes, hogy humuszréteggel csak egy-egy területen találkoztunk, az útburkolat alatt közvetlenül a sárga homokos altalaj következik. Valószínűleg a Csepel Művek építésekor egy nagy méretű tereprendezés következhetett be. A Salak utcában 4–5 m vastagságban újkori vörös illetve fekete salak volt.

TEREI GYÖRGY

¹⁰ RKM 2008, 170–171.